

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II

HOME SCIENCE

A

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--

1. (Signature) .....

(In figures as in Admit Card)

(Name) .....

Seat No. ....

(In words)

2. (Signature) .....

(Name) .....

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

JUN - 17220

Time Allowed : 2 Hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 32

Number of Questions in this Booklet : 100

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper II will be compulsory. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
  - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
  - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
  - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
☐	☐	☒	☐
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **100** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
  - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
  - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
  - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
☐	☐	☒	☐
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोन्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

JUN - 17220/II—A

Home Science

Paper II

गृह विज्ञान

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes]

[Maximum Marks : 200

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण शंभर (100) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

1. Oleic acid is an example of : (A) Saturated fatty acid (B) Polyunsaturated fatty acid (C) Medium chain fatty acid (D) Mono unsaturated fatty acid	1. ओलिक ॲसिड हे खालीलचे उदाहरण आहे : (A) संपृक्त स्निग्धाम्लं (B) बहुअसंपृक्त स्निग्धाम्लं (C) मध्यम साखळीचे स्निग्धाम्लं (D) एक असंपृक्त स्निग्धाम्लं
2. Stability of egg white foam can be increased by adding : (A) Cream of Tartar (B) Fat (C) Salt (D) Water	2. अंड्यातील पांढऱ्या फेसाची स्थिरता खालीलपैकी कशाने वाढविता येते ? (A) क्रीम ऑफ टार्टर (B) स्निग्ध (C) मीठ (D) पाणी
3. MPN test is used for the analysis of : (A) Meat (B) Blood (C) Water (D) Fish	3. एम.पी.एन. टेस्ट खालीलपैकी कशाचे परीक्षण करते ? (A) मांस (B) रक्त (C) पाणी (D) मासे

4. Maltodextrins are prepared from : (A) Sago starch (B) Corn starch (C) Milk (D) Barley 5. Olestra is an example of : (A) Fat substitute (B) Sweetener (C) Protein supplement (D) Multivitamin supplement 6. MMR vaccination protects children against measles, mumps and ..... . (A) Rheumatic fever (B) Rubella (C) Respiratory tract infection (D) Rickets 7. Collagen formation in the body requires : (A) Zinc (B) Iron (C) Vitamin C (D) Vitamin D	4. माल्टोडेक्सट्रिन खालीलपैकी कशा पासून बनविले जातात ? (A) साबूदाण्यातील स्टार्च (B) कॉर्न स्टार्च (C) दूध (D) बाली 5. ओलेस्ट्रा हे खालीलचे उदाहरण आहे : (A) स्निग्धाचे पर्यायी (B) गोडी आणणारा पदार्थ (C) प्रोटीन सप्लीमेंट (D) मल्टीव्हिटॅमिन सप्लीमेंट 6. एमएमआरची लस मुलांना गोवर, गालगुंड आणि ..... पासून संरक्षण देते. (A) ऱ्हुमॅटिक ज्वर (B) रुबेला (C) श्वसन संस्थेचा संसर्ग (D) मुडदूस 7. शरीरामध्ये कोलेजिनच्या निर्मितीसाठी खालीलपैकी काय लागते ? (A) जस्त (B) लोह (C) जीवनसत्त्व क (D) जीवनसत्त्व ड

8. Which of the following vitamins provides the cofactor for the transfer of one-carbon units ? (A) Thiamine (B) Riboflavin (C) Niacin (D) Folate	8. खालीलपैकी कोणते जीवनसत्त्व 1-कार्बन युनिटच्या बदलीसाठी सहघटक प्रदान करते ? (A) थायामिन (B) रायबोफ्लेविन (C) नियासिन (D) फोलेट
9. Type of menu planned in a hospital food service. (A) a' la carte (B) Table d' hôte (C) Cyclic (D) Buffet	9. रुग्णालयातील अन्नसेवेत नियोजित केला जाणारा मेनूचा प्रकार खालीलपैकी कोणता ? (A) आ-ला-कार्ट (B) ताब्ले द् होत् (C) सायक्लिक (D) बफे
10. Infant mortality rate is defined as : (A) The number of babies dying in the first year of life per 1000 live births (B) The number of babies dying before one month per 1000 live births (C) The number of children dying between 1 to 4 years of life per 1000 live births (D) The number of children dying between 1 to 2 years of life per 1000 live births	10. अर्भकांच्या मृत्यूच्या दराची व्याख्या म्हणजे : (A) दरवर्षी जन्मणाऱ्या 1000 बालकांमागे, पहिल्या वर्षात मृत्यू पावणाऱ्या बालकांची संख्या (B) दरवर्षी जन्मणाऱ्या 1000 बालकांमागे, जन्मानंतर पहिल्या महिन्यात मृत्यू पावणाऱ्या बालकांची संख्या (C) दरवर्षी जन्मणाऱ्या 1000 बालकांमागे, 1 ते 4 वर्षा दरम्यानची मृत्युमुखी पडणाऱ्या बालकांची संख्या (D) दरवर्षी जन्मणाऱ्या 1000 बालकांमागे, 1 ते 2 वर्षा दरम्यानची मृत्युमुखी पडणाऱ्या बालकांची संख्या

11. Ketoacidosis is associated with : (A) Liver Diseases (B) Burns (C) Cancer (D) Diabetes	11. किटोअसिडोसिस खालीलपैकी कशाशी संबंधित आहे ? (A) यकृताचे आजार (B) भाजणे (C) कर्क रोग (D) मधुमेह
12. The hormone that stimulates appetite and known as hunger hormone : (A) Leptin (B) Ghrelin (C) Insulin (D) Estrogen	12. संप्रेरक जे भूक उत्तेजित करते आणि भुकेचे संप्रेरक म्हणून ओळखले जाते, त्यास खालीलपैकी काय म्हणतात ? (A) लेप्टीन (B) ग्रेलीन (C) इन्सुलिन (D) इस्ट्रोजन
13. Test used for the assessment of thiamin status is : (A) Erythrocyte Glutathione Reductase Test (B) FIGLU Test (C) Relative Dose Response Test (D) Erythrocyte Transketolase Activity Test	13. खालीलपैकी कोणती चाचणी थायामिनच्या दर्जाचे मूल्यमापन करणारी चाचणी आहे ? (A) एरिथ्रोसाईट ग्लुटाथायॉन रिडक्टेज चाचणी (टेस्ट) (B) एफआयजीएलयु चाचणी (C) रिलेटीव्ह डोस रिसपॉन्स चाचणी (D) एरिथ्रोसाईट ट्रान्सकिटोलेज ॲक्टिव्हिटी चाचणी

14. In ..... the respondents are expected to report the consumption of each food for a specific period. (A) Food inventory method (B) Food frequency (C) Food record (D) Diet diary 15. Which of the following is a benefit of physical fitness ? (A) Decrease in lean body mass (B) Increased bone density (C) Increased risk of cardiovascular disease (D) Impaired immune system 16. Caustic soda is a detergent used in : (A) Handwash liquid (B) Cleaning glassware and aluminium (C) Cleaning silverware (D) Cleaning wooden surfaces 17. Keratomalacia can lead to : (A) Conjunctival xerosis (B) Bitots spots (C) Night-blindness (D) Melting and wasting of cornea	14. खालील कशामध्ये प्रतिसाद देणाऱ्याकडून विशिष्ट कालावधीसाठी प्रत्येक खाद्यपदार्थाचा अहवाल देण्यासाठी प्रतिसाद देण्याची अपेक्षा केली जाते ? (A) फूड इन्व्हेंटरी मेथड (B) फूड फ्रिक्वेंसी (C) फूड रेकॉर्ड (D) डाएट डायरी 15. खालीलपैकी कोणता शारीरिक तंदुरुस्तीचा फायदा आहे ? (A) लीन बॉडी मास कमी होणे (B) हाडांची घनता वाढणे (C) हृदयरोगांची जोखीम वाढणे (D) प्रतिकार देणारी यंत्रणा खराब होणे 16. कॉस्टीक सोडा खालीलपैकी कशामध्ये डिटरजंट म्हणून वापरला जातो ? (A) हँडवॉश लिक्वीड (B) काचेची भांडी आणि ॲल्युमिनियम स्वच्छ करण्यासाठी (C) चांदीची भांडी स्वच्छ करण्यासाठी (D) लाकडी पृष्ठभाग स्वच्छ करण्यासाठी 17. केरॅटोमलेशियामुळे खालीलपैकी काय होऊ शकते ? (A) कंजक्टायव्हल झेरोसिस (B) बिटॉट स्पॉटस् (C) रातांधळेपणा (D) कॉर्नियाचे विरघळणे आणि झडणे

18. Which of the following components of fitness is defined as the body's ability to sustain prolonged exercise ? (A) Body composition (B) Flexibility (C) Agility (D) Cardiorespiratory endurance 19. Wool can be identified under microscope by : (A) Twists (B) Striations (C) Scales (D) Speckles 20. Tussar, Eri and Muga are types of : (A) Silk (B) Cotton (C) Linen (D) Jute 21. A weave characterised by floats on its surface is : (A) Herringbone (B) Satin (C) Plain (D) Twill	18. तंदुरुस्तीच्या खालील घटकांपैकी कोणता घटक, दीर्घकाळ व्यायाम करण्यासाठी शरीराची क्षमता टिकवून ठेवतो ? (A) बॉडी कॉम्पोजिशन (B) लवचिकता (C) चपलता (D) कार्डिओरेस्पिरेटरी एण्ड्युरन्स 19. सूक्ष्मदर्शकयंत्राखाली ऊनी तंतू व्दारा ओळखला जाऊ शकतो : (A) पीळ (B) स्ट्रेएशन्स (C) स्केल्स (D) स्पेकल्स 20. टसर, एरी व मूगा हे प्रकारचे होय : (A) रेशमी (B) सुती (C) लिनन (D) ज्युट 21. वीण तिच्या पृष्ठभागावर असणाऱ्या तरंगांनी वैशिष्टपूर्ण असते : (A) हेरिंगबोन (B) सॅटिन (C) साधी (D) ट्विल

22. .... is a finish produced by pressing a raised design into a fabric.

- (A) Calendering
- (B) Napping
- (C) Embossing
- (D) Singing

23. Beam dyeing is used to dye :

- (A) Fibers
- (B) Yarns
- (C) Fabrics
- (D) Felts

24. The traditional embroidery of Bengal which mainly used darning stitch is :

- (A) Kasuti
- (B) Kantha
- (C) Phulkari
- (D) Kashida

25. Colour fastness to rubbing can be tested by :

- (A) Fade-O-Meter
- (B) Launder-O-Meter
- (C) Elmendorf Tester
- (D) Crockmeter

22. .... ही परिसज्जा करून कापडामध्ये उठावरदार डीझाइनची निर्मिती केली जाते.

- (A) कॅलेंडरींग
- (B) नॅपींग
- (C) एम्बॉसिंग
- (D) सिंजिंग

23. बीम रंगणी प्रक्रिया ही हे रंगविण्यासाठी वापरली जाते :

- (A) तंतू
- (B) धागे
- (C) कापड
- (D) फेल्ट

24. बंगाळच्या परंपरागत भरतकामामध्ये मुख्यत्वे डार्निंग टाका वापरला जातो :

- (A) कसुती
- (B) कांथा
- (C) फूलकारी
- (D) कशिदा

25. घर्षणाप्रती रंगाचा पक्केपणा परीक्षणाने केला जाऊ शकतो :

- (A) फेड-ओ-मीटर
- (B) लाँड्रोमीटर
- (C) एलमेनडॉर्फ टेस्टर
- (D) क्रॉकमीटर

26. .... fabrics are made from fibers that do not require pesticides or chemicals to grow. (A) Up-cycled (B) Regenerated (C) Eco-friendly (D) Re-cycled	26. .... ही कापडे अशा तंतूपासून बनवतात की जे तंतू वाढविण्यासाठी कीटकनाशके किंवा रसायनांची गरज भासत नाही. (A) अप-सायकलड (B) रिजनरेटेड (C) इको-फ्रेंडली (D) रिसायकलड
27. Textile materials used to increase soil stability and provide erosion control are called : (A) Nanotextile (B) Geotextile (C) Agrotextile (D) Eco-friendly textile	27. टेक्सटाइल मटेरिअल्सचा वापर मृदेची स्थिरता वाढविण्यासाठी व क्षरण नियंत्रण करण्यासाठी केला जातो त्याला म्हणतात : (A) नॅनोटेक्सटाइल (B) जिओटेक्सटाइल (C) अॅग्रोटेक्सटाइल (D) इको-फ्रेंडली टेक्सटाइल
28. .... is used to take an individual's body measurements electronically for custom made pattern. (A) Boarding (B) Bilateral treaty (C) Body scanning (D) Cataloguing	28. .... हे तयार नमुन्याकरिता व्यक्तींच्या शरीराची मापे इलेक्ट्रॉनिक पद्धतीने घेण्यासाठी वापरले जाते. (A) बोर्डिंग (B) बायलॅटरल ट्रीटी (C) बॉडी स्कॅनिंग (D) कॅटलॉगींग

29. .... part of sewing machine regulates the length of stitches.

- (A) Feed dog
- (B) Shuttle race
- (C) Presser foot
- (D) Stitch regulator

30. The most suitable method of finishing a 'V' shaped neckline is by using :

- (A) Bias
- (B) Fitted facing
- (C) Self-finishings
- (D) Frill

31. .... is a fashion characterized by much crowd excitement or emotion.

- (A) Craze
- (B) Trend
- (C) Classic
- (D) Fad

29. .... ह्या शिलाई मशीनच्या भागाने टाक्यांच्या लांबीवर नियंत्रण ठेवले जाते.

- (A) फीड डॉग
- (B) शटल रेस
- (C) प्रेसर फूट
- (D) स्टीच रेग्युलेटर

30. 'V' आकाराच्या गळ्याचे फिनीशिंग करण्याची बहुतेक सोईस्कर पद्धत उपयोग करून केली जाते :

- (A) बायस
- (B) फिटेट फेसिंग
- (C) सेल्फ-फिनीशींग
- (D) फ्रील

31. .... ही फॅशन उत्साह किंवा भावनांच्या गर्दीने वैशिष्टपूर्ण अशी असते.

- (A) क्रेझ
- (B) ट्रेंड
- (C) क्लासिक
- (D) फॅड

32. Ruffles cut in circular manner from fabric, that fall in folds are known as : (A) Jabot (B) Cascade (C) Cowl (D) Bias	32. रफल्स गोलाकार पद्धतीने कापडावर कापल्यानंतर घड्यांच्या रूपात दर्शनीय असते त्याला म्हणतात : (A) जॅबोट (B) कॅसकेड (C) काऊल (D) बायस
33. Which of the following terms is used in Garment Industry ? (A) Colour chart (B) Measurement chart (C) Spec sheet (D) Grade card	33. तयार कपड्यांच्या उद्योगामध्ये खालीलपैकी कोणती संज्ञा वापरली जाते ? (A) कलर चार्ट (B) मोजमाप चार्ट (C) स्पेक शीट (D) ग्रेड कार्ड
34. Ability of fabric or yarn to stretch and return to its original shape when tension is released is : (A) Pliability (B) Elasticity (C) Resilience (D) Cohesiveness	34. कापड किंवा धाग्याची ताणण्याची क्षमता व ताण सोडल्यानंतर पूर्व आकारात परत येण्याची क्षमता म्हणजे होय : (A) प्लायबिलिटी (B) इलास्टिसिटी (C) रेझिलिअन्स (D) कोहेजिवनेस
35. Kneading and squeezing method is used for washing Viscose Rayon because it : (A) has a smooth surface (B) has low wet strength (C) is expensive (D) has poor absorption	35. व्हिस्कोज रेयॉनला धुण्याकरिता 'निर्डींग व स्क्विजिंग' पद्धती वापरली जाते : (A) त्याचा पृष्ठभाग गुळगुळीत असतो (B) ओल्या कपड्याला मजबूतपणा कमी असतो (C) महाग आहे (D) शोषकता कमी असते

36. In the care label system developed by ASTM, a triangle indicates :

- (A) Drying
- (B) Bleaching
- (C) Ironing
- (D) Drycleaning

37. What is meant by suspended ceiling ?

- (A) Panels directly glued to the ceiling
- (B) A series of soffits that surround the room
- (C) A finished ceiling hung from the ceiling by series of wires
- (D) A series of beams and panels making ceiling system

38. In dynamic muscular work :

- (A) The blood flow to muscles is reduced
- (B) The blood flow to muscles is increased
- (C) There is no change in blood flow level
- (D) There is reduction in heart rate

36. ए.एस.टी.एम. ने विकसित केलेल्या केअर लेबलच्या प्रणालीत, त्रिकोण दर्शविते :

- (A) ड्राईंग
- (B) ब्लिचिंग
- (C) आयर्निंग
- (D) ड्रायक्लीनिंग

37. ससपेंडेड सिलिंग म्हणजे काय ?

- (A) पॅनेल्स प्रत्यक्षपणे सिलिंगला लावणे
- (B) खोलीच्या सभोवती वापरले जाणारे अनेक सॉफिट्स
- (C) छतापासून अनेक वायर्सच्या मदतीने लटकविलेले तयार सिलिंग
- (D) छताची रचना करणारे अनेक बीम्स आणि पॅनेल्स

38. स्नायूंनी केल्या जाणाऱ्या गतिमान क्रियांमध्ये :

- (A) स्नायूंना होणारा रक्तपुरविठा कमी होतो
- (B) स्नायूंना होणारा रक्तपुरविठा वाढतो
- (C) रक्त पुरविठ्याच्या पातळीमध्ये कोणताही बदल होत नाही
- (D) हृदयाची गती कमी होते

39. Which of the following is housing finance agency ? (A) MSEB (B) HDFC (C) IRDA (D) BSNL	39. खालीलपैकी कोणती गृह वित्त संस्था आहे ? (A) एम एस ई बी (B) एच डी एफ सी (C) आय आर डी ए (D) बी एस एन एल
40. Split complementary colour scheme uses : (A) Opposite colours (B) Adjacent colour (C) Adjacent colours to opposite colour (D) Non-adjacent colour	40. विभक्त विरोधी रंगसंवादामध्ये खालीलपैकी कोणते रंग वापरले जातात ? (A) विरोधी रंग (B) समीप रंग (C) विरोधी रंगाचे समीप रंग (D) समीप नसलेले रंग
41. The motifs that represent any unknown form is known as : (A) Abstract (B) Geometric (C) Natural (D) Stylized	41. कोणताही माहित नसलेला घटक वापरून तयार होणारे मोटिफ म्हणजे : (A) केवल मोटिफ (B) भौमितिक मोटिफ (C) नैसर्गिक मोटिफ (D) अलंकारिक मोटिफ
42. The resources that originate internally are called : (A) Community resources (B) Non-human resources (C) Human resources (D) Material resources	42. अंतर्गत रित्या निर्माण केल्या जाणाऱ्या साधनांना खालीलपैकी काय म्हणले जाते ? (A) सामुदायिक साधने (B) अमानवीय साधने (C) मानवीय साधने (D) भौतिक साधने

43. Heavy physical work can cause : (A) Mental fatigue (B) Psychological fatigue (C) Transient fatigue (D) Localized muscular fatigue 44. Human concept of management emphasizes on : (A) Increase in efficiency (B) Job perfection (C) All round development of family members (D) Increase in standard of living 45. Repetitive work processes lead to : (A) MSD problems (B) Blood pressure (C) Workload increase (D) Injuries 46. The buying process for a consumer starts from : (A) Information search (B) Need recognition (C) Alternatives available (D) Purchase decision	43. अति शारीरिक कामामुळे खालीलपैकी कोणता परिणाम आढळतो ? (A) मानसिक थकवा (B) मनोवैज्ञानिक थकवा (C) ट्रांझियंट थकवा (D) विशिष्ट स्नायूंचा थकवा 44. व्यवस्थापनाची मानवीय संकल्पना खालीलपैकी कशाला प्राधान्य देते ? (A) कार्यक्षमतेमध्ये वाढ (B) कार्याची परिपूर्णता (C) कुटुंबातील सदस्यांचा सर्वांगीण विकास (D) राहणीमानाच्या स्तरामध्ये वाढ 45. पुनः पुनः केल्या जाणाऱ्या प्रक्रियांचा परिणाम खालीलपैकी कशात होतो ? (A) एम एस डी (B) रक्तदाब (C) कार्यभारामध्ये वाढ (D) जखमा 46. ग्राहकाची खरेदी करण्याची प्रक्रिया खालीलपैकी कशाने सुरू होते ? (A) माहितीचा शोध (B) गरज ओळखणे (C) पर्यायांची उपलब्धता (D) खरेदीचा निर्णय

47. Those who often initiate the buying proposal are : (A) Buyers (B) Deciders (C) Sellers (D) Users	47. सर्वसाधारणपणे खरेदीचा प्रस्ताव जे सुरू करतात ते म्हणजे : (A) खरेदीकर्ते (B) निर्णयकर्ते (C) विक्रेता (D) वापरकर्ते
48. Which is the source for assessing training needs ? (A) Performance evaluation (B) Simulation (C) Case study (D) Role play	48. प्रशिक्षणाची आवश्यकता आहे हे शोधण्याचा स्रोत कोणता ? (A) परफॉर्मन्स मूल्यांकन (B) अनुकरण (C) केस स्टडी (D) रोल प्ले
49. Peer performance appraisal is carried out by : (A) Immediate supervisor (B) Manager (C) Fellow employees (D) Customers	49. सहकाऱ्यांच्या कामगिरीचे मूल्यमापन खालीलपैकी कोण करते ? (A) लगतचा सहकारी (B) व्यवस्थापक (C) सहकारी कर्मचारी (D) ग्राहक
50. The example of money income is : (A) Teacher teaching own child (B) Profit received from shares (C) Rent paid to the landlord (D) Using fruits and vegetables from one's garden	50. खालीलपैकी कोणते मौद्रिक उत्पन्नाचे उदाहरण आहे ? (A) शिक्षक स्वतःचे मूल शिकविते (B) भागपत्रांमधून मिळालेला फायदा (C) घरमालकाला दिलेले भाडे (D) एखाद्याच्या बागेमध्ये वाढविलेली फळे आणि भाज्या वापरणे

51. The full form of PAN is :
- (A) Previous Account Number
(B) Present Account Number
(C) Permanent Account Number
(D) Permanent Accredited Number
52. The heat that is trapped inside the earth is known as :
- (A) Thermal energy
(B) Mechanical energy
(C) Kinetic energy
(D) Geothermal energy
53. The hardwood like cherry, maple, beech has ..... grains.
- (A) Light
(B) Dark
(C) Open
(D) Closed
54. The window covering made from the fabric is called :
- (A) A venetian blind
(B) A curtain
(C) A drapery
(D) A vertical blind

51. पी.ए.एन. चे पूर्ण रूप :
- (A) प्रिव्हियस अकाउंट नंबर
(B) प्रेझेंट अकाउंट नंबर
(C) परमनन्ट अकाउंट नंबर
(D) परमनन्ट अक्रेडिटेड नंबर
52. पृथ्वीमध्ये बंदिस्त झालेल्या उर्जेला खालीलपैकी हे म्हणले जाते :
- (A) थर्मल एनर्जी
(B) मेकॅनिकल एनर्जी
(C) कायनेटिक एनर्जी
(D) जीओथर्मल एनर्जी
53. चेरी, मॅपल, बीच इत्यादी सारख्या हार्डवूडमध्ये खालीलपैकी कोणत्या ग्रेन्स आढळतात ?
- (A) फिकट
(B) गडद
(C) ओपन
(D) क्लोज्ड
54. कापडापासून बनविलेले विंडो कव्हरिंग म्हणजे :
- (A) व्हेनेशियन ब्लाइंड
(B) कर्टन
(C) ड्रेपरी
(D) वर्टिकल ब्लाइंड

55. Dizygotic twins are :

- (A) Genetically identical
- (B) Come from single fertilized egg cell
- (C) May be of same or different sex
- (D) Are not really twins but only appear to be so

56. Gifts and occupations are used to guide and structure play :

- (A) Head Start
- (B) Froebel's Philosophy
- (C) Constructivist Approach
- (D) Reggio Emilio Approach

57. The Waldorf educational approach emphasizes balanced development of :

- (A) Head and Heart
- (B) Heart and Hands
- (C) Head and Hands
- (D) Head, Heart and Hands

58. Otitis media is known as :

- (A) Stomach infection
- (B) Middle ear infection
- (C) Children media
- (D) Chest infection

55. डिजीगॉटिक जुळे हे :

- (A) आनुवंशिकदृष्ट्या सारखे असतात
- (B) एकाच फर्टिलाइज्ड अंड्यांच्या पेशीतून आलेले असतात
- (C) एकाच किंवा भिन्न लिंगातून आलेले असतात
- (D) वास्तविक जुळे नसतात पण जुळ्यासारखे दिसतात

56. गिफ्ट व आक्युपेशन्स हे खेळामध्ये मार्गदर्शन करण्याकरिता व खेळ स्वरचित करण्याकरिता हे उपयोग होतो :

- (A) हेड स्टार्ट
- (B) फ्रॉबेल्स फिलोसॉफी
- (C) कन्स्ट्रक्टीव्हिस्ट अप्रोच
- (D) रेगिओ इमिलिओ अप्रोच

57. वेलडॉर्फचा शैक्षणिक दृष्टिकोन याचा संतुलित विकासावर भर देतो :

- (A) डोके आणि हृदय
- (B) हृदय आणि हात
- (C) डोके आणि हात
- (D) डोके, हृदय आणि हात

58. ओटीज मिडीयाला हे म्हणतात :

- (A) पोटातील संसर्ग
- (B) मध्यकर्णातील संसर्ग
- (C) लहान मुलाचे माध्यम
- (D) छातीतील संसर्ग

59. Biological ageing :

- (A) Is an estimate of the individual's position with respect to her or his potential life span
- (B) Is number of years that have elapsed since a person's birth
- (C) Refers to individuals adaptive capacities
- (D) Refers to social rules and expectations people hold for themselves as well as those others impose on them

60. Erikson used the term 'Distantiation' to describe :

- (A) Distance we keep between ourselves and others during personal conversation
- (B) Our ability to distance ourselves from our family of origin
- (C) The time we need to progress between one developmental state to the next
- (D) The readiness all of us have to distance ourselves from others when we feel threatened by their behaviour

59. जैविक वृद्ध होणे म्हणजे :

- (A) हा वैयक्तिक स्थितीचा अंदाज असतो कि जो तिच्या किंवा त्याच्या संभाव्य आयुष्याशी निगडित असतो
- (B) व्यक्तीच्या जन्मापासून निघून गेलेली काही वर्षे
- (C) व्यक्तीच्या अनुकूल क्षमतेशी संदर्भित करणे
- (D) सामाजिक भूमिका, त्यांच्याप्रती लोकांच्या असलेल्या अपेक्षा व दुसऱ्यांकडून त्यांच्यावर लादल्या जाणे हा संदर्भ

60. इरिकसनने उपयोगात आणलेल्या 'डीस्टॅन्टीएशन' या संज्ञेचे वर्णन करा :

- (A) वैयक्तिक संभाषणात स्वतः व दुसऱ्यामध्ये आपण अंतर ठेवतो
- (B) आपल्या मूळ कुटुंबापासून स्वतःला दूर ठेवण्याची क्षमता
- (C) विकासाच्या एका टप्प्यातून दुसऱ्या टप्प्यात जाण्याकरिता आपल्या प्रगतीला लागणारा वेळ
- (D) जेव्हा दुसऱ्याच्या वर्तनाने धोका आहे असे वाटते तेव्हा स्वतःला दुसऱ्यापासून दूर ठेवण्याची तयारी असायला हवी

61. The following period of exploration individual's commitment to values, beliefs and goals is :

- (A) Identity achievement
- (B) Identity moratorium
- (C) Identity foreclosure
- (D) Identity diffusion

62. One of the following does *not* include the Acts of Child Labour :

- (A) Child Labour Prohibition and Regulation Act (1986)
- (B) Juvenile Justice (Care and Protection) Children Act (2000)
- (C) Offences of Harassment under Protection from Harassment Act (1997)
- (D) The Mines Act (1952)

63. Client centric approach focuses on :

- (A) Unconscious process
- (B) Past conflicts
- (C) Conscious process
- (D) Childhood fantasies

61. वैयक्तिक शोधाची मूल्ये, श्रद्धा व ध्येयाशी संबंधित असलेला खालील काळ :

- (A) यशाची ओळख
- (B) परिपक्वतेची ओळख
- (C) फौजदारीची ओळख
- (D) प्रसाराची ओळख

62. बालकलाकारांच्या कायद्याशी खालीलपैकी एक लागू होत नाही :

- (A) चाइल्ड लेबर प्रोहिबीशन व रेग्युलेशन ॲक्ट (1986)
- (B) ज्युव्हेनील जस्टीस (केअर अँड प्रोटेक्शन) चिल्ड्रेन ॲक्ट (2000)
- (C) ऑफेन्सेस ऑफ हॅरसमेंट अंडर प्रोटेक्शन फ्रॉम हॅरसमेंट ॲक्ट (1997)
- (D) द माइन्स ॲक्ट (1952)

63. क्लायंट सेंट्रीक अप्रोच भर देतो :

- (A) अजागरूक प्रक्रिया
- (B) भूतकाळातील विवाद
- (C) जागरूक प्रक्रिया
- (D) बालपणातील काल्पनिक गोष्टी

64. What is the first phase of the life cycle most middle-aged couples go through ? (A) Widowhood (B) Retirement phase (C) Child launching phase (D) Childless preretirement period 65. The terms masculinity and feminity are most closely linked to : (A) Sexism (B) Gender (C) Patriarchy (D) Sex 66. What determines ideal parenting ? (A) Role model (B) Adequate supervision (C) Monitoring (D) Instruction 67. In which type of family parents, grandparents and relatives live together growing more and more common ? (A) Nuclear family (B) Joint family (C) Extended family (D) Multimember family	64. बहुतेक मध्यम वयातील जोडपे जीवन चक्राच्या कोणत्या पहिल्या टप्प्यातून जातात ? (A) विधवा (B) निवृत्तीचा टप्पा (C) बाल लॉन्चिंग टप्पा (D) अपत्य नसलेला पूर्वसेवानिवृत्तीचा काळ 65. पुरुषत्व व स्त्रीत्व या संज्ञा एकमेकांशी खालीलला निगडित आहेत : (A) सेक्सीझम (B) जेंडर (C) पॅट्रीआर्की (D) सेक्स 66. आदर्श पालकत्व काय ठरविते ? (A) रोल मॉडेल (B) पुरेसे पर्यवेक्षण (C) देखरेख (D) सूचना 67. कोणत्या कुटुंबामध्ये पालक, आजी-आजोबा व नातेवाईक एकत्रित राहून जास्तीत जास्त वाढतात ? (A) विभक्त कुटुंब (B) एकत्रित कुटुंब (C) विस्तारित कुटुंब (D) बहुसदस्यीय कुटुंब

68. Which of the parenting styles given below encourages to behave with little intervention ?

- (A) Authoritative
- (B) Authoritarian
- (C) Permissive
- (D) Democratic

69. The type of hormonal changes typically experienced by middle aged men :

- (A) A dramatic drop in testosterone
- (B) Increase in appetite
- (C) Unable to father a child
- (D) Psychological adjustment to declining physical energy

70. A concept of sandwich generation refers to :

- (A) One responsible for both for bringing up their own children and care of their ageing parents
- (B) One responsible for both work and family
- (C) One responsible for spouse and children
- (D) One responsible for both friends and self

68. खालील दिल्यापैकी कोणती पालकत्वाची शैली छोट्या हस्तक्षेपाच्या वर्तणुकीला प्रोत्साहन देते ?

- (A) ऑथोरिटीव्ह
- (B) ऑथोरिटेरियन
- (C) परमीजिव
- (D) डेमोक्रेटिक

69. मध्यम वयातील पुरुष कोणत्या प्रकारच्या हार्मोनल बदलाला सामान्यतः अनुभवतो ?

- (A) टेस्टोस्टेरॉनमधील ड्रॉप
- (B) भूक वाढणे
- (C) मुलाचे वडील म्हणून असमर्थ
- (D) भौतिक उर्जेच्या कमतरतेला मानसिक समायोजन

70. सँडविच जनरेशनची संकल्पना संदर्भित करते :

- (A) जो कि स्वतःच्या मुलांना वाढवितो व वयोवृद्ध पालकांची काळजी घेतो अशा दोन्हींना जबाबदार असतो
- (B) जो कि काम व कुटुंब अशा दोन्हींना जबाबदार असतो
- (C) जो कि जोडीदार व मुले अशा दोन्हींना जबाबदार असतो
- (D) जो कि मित्र व स्वतः अशा दोन्हींना जबाबदार असतो

71. Fallopian tubes are tied off :

- (A) Vasectomy
- (B) Tubal Ligation
- (C) IUD
- (D) Abstinence

72. What does the acronym “Pocso” stand for ?

- (A) Permitting children for socialization
- (B) Protection of children from sedentary offers
- (C) Protection of children from sexual offences
- (D) Provision of children for sexual offence

73. Role play forms an example for :

- (A) Expressive technique
- (B) Association technique
- (C) Constructive technique
- (D) Completion technique

74. Method demonstration works on the principle of :

- (A) Learning by doing
- (B) Learning by believing
- (C) Learning by teaching
- (D) Seeing and doing

71. फॅलोपियन ट्यूब्स ह्या बंधनाने बांधल्या असतात :

- (A) व्हॅसेक्टॉमी
- (B) ट्यूबल लिगेशन
- (C) आय. यू. डी.
- (D) अॅब्सटीनिअंस

72. ‘पोक्सो’चे संक्षेप रूप म्हणजे :

- (A) सामाजिकीकरणात मुलांना परवानगी देणे
- (B) आसक्त गुन्ह्यापासून मुलांचे संरक्षण
- (C) लैंगिक गुन्ह्यापासून मुलांचे संरक्षण
- (D) लैंगिक गुन्ह्याबद्दल मुलांसाठी तरतूद

73. भूमिका पालन ..... याचे उदाहरण आहे.

- (A) भावात्मक तंत्र
- (B) असोसिएशन तंत्र
- (C) विधायक तंत्र
- (D) पूर्ण करण्याचे तंत्र

74. पद्धत प्रात्यक्षिक ..... या सिद्धांतावर कार्ये करते.

- (A) कृती करून शिकणे
- (B) विश्वास करून शिकणे
- (C) शिक्षण करून शिकणे
- (D) पाहणे आणि कृती करणे

75. At which place did Mahatma Gandhiji start his Sevagram project ? (A) Wardha (B) Pohri (C) Gwalior (D) Rajkot	75. महात्मा गांधींनी कोणत्या ठिकाणी आपला सेवाग्राम प्रकल्प सुरू केला ? (A) वर्धा (B) पोहरी (C) ग्वालियर (D) राजकोट
76. The main aim of the Community Development Programme is : (A) Cultural development (B) Technological development (C) Socio-economic development (D) Political development	76. सामुदायिक विकास कार्यक्रमाचा मुख्य उद्देश : (A) सांस्कृतिक विकास (B) तांत्रिक विकास (C) सामाजिक-आर्थिक विकास (D) राजकीय विकास
77. Mid-day meal scheme covers children studying at : (A) Primary level (B) Secondary level (C) High School level (D) Out of school children	77. मध्याह्न भोजन योजनेत ह्या स्तरांपर्यंत शिकणाऱ्या मुलांचा समावेश होतो : (A) प्राथमिक स्तर (B) माध्यमिक स्तर (C) हायस्कूल स्तर (D) शाळेबाहेरील मुले
78. The concept of multipurpose village level worker was evolved from : (A) Community Development Project (B) Etawah Pilot Project (C) National Extension Service (D) Gurgaon Project	78. ..... यामध्ये बहुउद्देशीय ग्रामीण पातळीवरील कामगारांची संकल्पना विकसित झाली. (A) सामुदायिक विकास प्रकल्प (B) इतावा पायलट प्रकल्प (C) राष्ट्रीय विस्तार सेवा (D) गुरगाव प्रकल्प

79. The use of computers in technology transfer is :

- (A) Emancipatory extension
- (B) Participatory extension
- (C) Cyber extension
- (D) Broad based extension

80. Which of the following is associated with the Panchayati Raj ?

- (A) Shah Commission
- (B) Nanavati Commission
- (C) Balwant Rai Committee
- (D) Royal Commission

81. Which of the following is *not* a principle of effective communication ?

- (A) Persuasive and convincing dialogue
- (B) Participation of the audience
- (C) One-way transfer of information
- (D) Strategic use of grapevine

79. तंत्रज्ञान हस्तांतरणामध्ये सगणकांचा वापर :

- (A) मुक्त विस्तार
- (B) सहभागी विस्तार
- (C) सायबर विस्तार
- (D) व्यापकतेवर आधारित विस्तार

80. खालीलपैकी कोण पंचायतराजशी संबंधित आहे ?

- (A) शाह आयोग
- (B) नानवटी आयोग
- (C) बलवंत राय समिती
- (D) रॉयल आयोग

81. खालीलपैकी कोणते प्रभावी संप्रेषणाचे तत्त्व नाही ?

- (A) मनवळवणारा आणि अनुकूल संवाद
- (B) प्रेक्षकांचा सहभाग
- (C) माहितीचे एकेरी हस्तांतरण
- (D) द्राक्षवेलीसारखा रणनीतीचा वापर

82. Communication with the help of new media (computers-internet and mobiles) is termed as :

- (A) Entertainment
- (B) Interactive communication
- (C) Interpersonal communication
- (D) Group communication

83. Video-conferencing can be classified as one of the following types :

- (A) Visual one-way
- (B) Audio-Visual one-way
- (C) Audio-Visual two-way
- (D) Visual two-way

84. A short series of lectures by 5-7 experts on a subtopics of a main topic is called :

- (A) Lecture
- (B) Workshop
- (C) Symposium
- (D) Conference

82. नवीन माध्यमांच्या (संगणक-इंटरनेट आणि भ्रमणध्वनी) मदतीने होणाऱ्या संप्रेषणाला ..... म्हणतात.

- (A) मनोरंजन
- (B) संवादात्मक संप्रेषण
- (C) परस्पर संवाद
- (D) गट संप्रेषण

83. व्हिडीओ कॉन्फरन्सिंग खालीलपैकी एक म्हणून वर्गीकृत केले जाऊ शकते :

- (A) एकतर्फी दृक साधन
- (B) एकतर्फी दृकश्राव्य साधन
- (C) दुतर्फी दृकश्राव्य साधन
- (D) दुतर्फी दृक साधन

84. मुख्य विषयाच्या उपविषयक विषयावर पाच ते सात तज्ञांच्या व्याख्यानांची एक संक्षिप्त शृंखलेला ..... म्हटले जाते.

- (A) व्याख्यान
- (B) कार्यशाळा
- (C) परिसंवाद
- (D) परिषद

85. Any idea or practice which an individual perceives to be new, it is :

- (A) Adoption
- (B) Transformation
- (C) Innovation
- (D) Diffusion

86. A combination of adult education and informal education is called :

- (A) Education
- (B) Extension education
- (C) Formal education
- (D) Non-formal education

87. In extension education the audience is :

- (A) Homogeneous and diversified goal
- (B) Heterogeneous and common goal
- (C) Homogeneous and same curriculum
- (D) Heterogeneous and diversified goals

85. कोणतेही कल्पना किंवा पद्धत जेव्हा एखादी व्यक्ती नव्याने स्वीकारतो ते :

- (A) ग्रहण करणे
- (B) हस्तांतरित करतो
- (C) नाविन्यपूर्ण आहे
- (D) प्रसारित करणे

86. प्रौढ शिक्षण आणि अनौपचारिक शिक्षणाच्या संयोजनाला ..... म्हणतात.

- (A) शिक्षण
- (B) विस्तार शिक्षण
- (C) औपचारिक शिक्षण
- (D) अनौपचारिक शिक्षण

87. विस्तार शिक्षणात प्रेक्षक असतात :

- (A) एकसारखे आणि विविध ध्येय
- (B) भिन्नता आणि सामान्य ध्येय
- (C) एकसारखे आणि समान अभ्यासक्रम
- (D) भिन्नता आणि विविध ध्येय

88. The following represents the Aristotle model :

- (A) Speaker → Speech → Audience
- (B) Speech → Speaker → Audience
- (C) Sender → Channel → Audience
- (D) Source → Signal → Recover

89. Learning in a non-formal education programme takes place through :

- (A) Democratic discussion and dialogue
- (B) Telephonic conversation
- (C) Classroom interactions
- (D) Internet

90. Field trip provides :

- (A) Awareness through direct knowledge
- (B) First hand and direct experience
- (C) Practical knowledge
- (D) New experience

88. खालीलपैकी हे अरिस्टॉटलची प्रतिकृती दर्शविते :

- (A) वक्ता → भाषण → प्रेक्षक
- (B) भाषण → वक्ता → प्रेक्षक
- (C) प्रेषक → माध्यम → प्रेक्षक
- (D) स्रोत → सिग्नल → स्वीकारक

89. अनौपचारिक शिक्षण कार्यक्रमात ..... शिकविले जाते.

- (A) लोकशाही मार्गाने चर्चेतून आणि संवादातून
- (B) फोनवरील संभाषणातून
- (C) वर्गामधील चर्चेतून
- (D) इंटरनेट

90. फील्ड ट्रिप प्रदान करणे :

- (A) प्रत्यक्ष ज्ञानातून जाणीव जागृती
- (B) प्रथमदर्शी आणि प्रत्यक्ष अनुभव
- (C) प्रात्यक्षिक ज्ञान
- (D) नवीन अनुभव

91. .... technique involves the collection of primary data with the use of questionnaire.

- (A) Observation
- (B) Survey
- (C) Simulation
- (D) Experimentation

92. Cohort study design is :

- (A) Descriptive
- (B) Experimental
- (C) Longitudinal
- (D) Exploratory

93. If a measure has high validity :

- (A) low reliability is acceptable
- (B) it must have high reliability
- (C) reliability does not matter
- (D) reliability is not important

94. The highest level of measurement scale is :

- (A) Nominal scale
- (B) Ordinal scale
- (C) Internal scale
- (D) Ratio scale

91. .... तंत्रामध्ये प्राथमिक माहिती ही प्रश्नावली वापरून गोळा केली जाते.

- (A) निरीक्षण
- (B) सर्वेक्षण
- (C) अनुकरण
- (D) प्रयोग

92. कोहोर्ट स्टडी डीझाइन हे होय :

- (A) वर्णनात्मक
- (B) प्रयोगात्मक
- (C) दीर्घकालीन
- (D) अन्वेषक

93. जर मापकाची वैधता उच्च असेल तर :

- (A) कमी विश्वासाहता स्वीकारार्ह असते
- (B) त्याला उच्च विश्वासाहता असावी लागते
- (C) विश्वासाहतेचा फरक पडत नाही
- (D) विश्वासाहता महत्त्वाची नसते

94. सर्वात उच्च प्रतीची मापन पट्टी म्हणते :

- (A) नॉमिनल स्केल
- (B) ऑर्डिनल स्केल
- (C) इनटरनल स्केल
- (D) रेशिओ स्केल

95. The thick and thin data refer to :

- (A) The qualitative and quantitative approach
- (B) Qualitative
- (C) Quantitative
- (D) Soft data

96. What is an observation schedule ?

- (A) A set of explicit rules for assigning behaviour to categories
- (B) A time table of days on which you plan to carry out your observation
- (C) A list of questions to ask your interviewee
- (D) A way testing for measurement validity

97. Which of the following is characteristic of action research ?

- (A) Variables are controlled
- (B) Data is qualitative
- (C) Results demonstrate cause and effect relationship
- (D) Results are generalizable

95. थ्रीक आणि थिन डेटा रेफर टू :

- (A) गुणात्मक आणि संख्यात्मक ऍप्रोच
- (B) गुणात्मक
- (C) संख्यात्मक
- (D) सॉफ्ट डेटा

96. निरीक्षण प्रश्नावली म्हणजे :

- (A) श्रेण्यांना वर्तनासाठी सुस्पष्ट नियमांचा संच
- (B) तुम्ही तुमचे निरीक्षण करण्याचे तुमच्या नियोजन करण्याच्या दिवसांचे वेळापत्रक
- (C) मुलाखतीद्वारे तुम्ही प्रश्न विचारण्यांची यादी
- (D) कालावधी मोजमाप करणे तपासण्याचे तंत्र

97. कृतिसंशोधनाचे खालीलपैकी कोणते वैशिष्ट्य आहे ?

- (A) चल नियंत्रित
- (B) डेटा गुणात्मक
- (C) परिणामकारक आणि परिणाम संबंध दर्शविणे
- (D) परिणाम सामान्य

98. The methodology of studying a phenomenon over a different period of time would be : (A) Experimental (B) Longitudinal (C) Analytical (D) Explanatory	98. वेगवेगळ्या कालावधीवर घटनांचा अभ्यास करण्याच्या पद्धती : (A) प्रायोगिक (B) लॉन्जीटुडनल (C) विश्लेषणात्मक (D) स्पष्टीकरणात्मक
99. Which of the following sampling methods is appropriate to study the prevalence of diabetes among male and female in India in 1988, 1998, 2008, 2018 ? (A) Cluster sampling (B) Systematic sampling (C) Convenience sampling (D) Stratified random sampling	99. खालीलपैकी कोणती नमुना पद्धत भारतातील पुरुष व महिलांमधील 1988, 1998, 2008 आणि 2018 या वर्षातील मधुमेहाचे प्रमाण अभ्यासण्यास उपयुक्त आहे ? (A) क्लस्टर नमुना पद्धत (B) सिस्टिमॅटिक नमुना पद्धत (C) कन्विनिअन्स नमुना पद्धत (D) स्ट्रॅटिफाईड रॅण्डम नमुना पद्धत
100. The goal of a formal study is to : (A) Discover future research tasks (B) Expand understanding of a topic (C) Test hypothesis (D) Develop hypothesis	100. औपचारिक अभ्यासाचा उद्देश खालीलपैकी हा असतो : (A) भविष्यातील संशोधन कार्य शोधणे (B) विषयाची समज विस्तारणे (C) सिद्धांत तपासणे (D) सिद्धांत तयार करणे

JUN - 17220/II—A

Space for Rough Work

कच्चे कार्य के लिए स्थान